

Begrænset risiko for N-udvaskning i høj-input forsøg

Ny udbyttefremgang forsøg i vinterhvede og vårbyg 2014-2015, udvalgte behandlinger

N-tilførsel kg N/ha	Udbytte hkg/ha	Protein % i tørstof	N-balance* kg N/ha	N-min efter høst kg N/ha (0-75 cm)	N-min november kg N/ha (0-75 cm)	Planteoptag november** kg N/ha
Vinterhvede 2013/14, 5 forsøg:						
145	95,1	8,9	9	56	35	16
185	102,3	9,7	22	55	36	16
225	106,6	10,6	38	56	32	16
255	109,5	10,8	58	63	31	17
Vinterhvede 2014/15, 6 forsøg i Danmark:						
155	113,9	8,9	-11	49	50	Ubetydelig
210	128,0	10,2	-9	46	50	Ubetydelig
235	131,2	10,8	-4	48	47	Ubetydelig
345	135,9	11,6	78	50	51	Ubetydelig
Vinterhvede 2014/15, et forsøg ved Schleswig i Nordtyskland:						
155	140,6	10,3	-89	57	83	Ubetydelig
220	132,8	12,1	-53	40	93	Ubetydelig
250	143,4	12,2	-48	28	70	Ubetydelig
360	136,2	12,7	65	68	88	Ubetydelig
Vårbyg 2014, 5 forsøg:						
115	75,9	9,8	9	39	26	15
145	80,4	10,5	22	42	25	16
175	81,5	11,2	41	43	26	17
Vårbyg 2015, 6 forsøg:						
125	80,0	9,5	16	37	47	3,1
175	87,5	10,4	42	35	46	3,4
230	90,6	11,2	79	41	49	4,1

* Forskel mellem tilført N med handelsgødning og atmosfærisk depositon (15 kg N/ha) og N i borte og høst.

** N-indhold i overjordiske plantedeile af efterhøstede afgrødeskræftrødder efter forsøgshest.

Ud over forsøgte N-tilførselsaktiver de viste behandlinger sig ved tilført mængde af P og K og niveau af planover.

Samlet konklusion

Forsøgene tyder på en begrænset risiko for merudvaskning af kvælstof i danske jorde ved at øge kvælstoftilførslen til et niveau betydeligt over normen. I hvert fald i det første år efter forøgelsen af N-tilførslen.

Årsagen er formentlig, at kvælstofbalancen har været negativ på de danske jorde i en længere årrække på grund af de lovbestemte lave kvælstofnormer.

Konklusionen stemmer godt overens med fastliggende forsøg i vinterhvede, hvor N-koncentrationen i drænvand måles under storparceller, der tilføres halv til dobbelt N-norm. Her stiger indholdet i drænvandet og dermed udvaskningen først betydeligt, når der tildeles mere end 230-250 kg N pr. hektar.

Stigende udbytte og proteinindhold

Både udbytter og proteinindhold stiger betydeligt med stigende kvælstoftilførsel i forsøgene.

Især i 2015 er der opnået nogle meget høje udbytter som følge af en lang gunstig vækstsæson med tilstrækkelige mængder nedbør kombineret med en større N-tildeling sammenlignet med 2014.

I vinterhveden aftager udbyttetigningen fra omkring 190 kg N pr. hektar i 2013/14 og fra omkring 210 kg N pr. hektar i 2014/15. Stigningen i proteinindholdet aftager først ved lidt større N mængder. = lineær

I vårbyggen aftager stigningen i udbytte fra omkring 140 kg N pr. hektar i 2014 og fra omkring 180 kg N pr. hektar i 2015, mens stigningen i proteinindholdet fortsætter lineært til den største N-tilførsel.

Projektleder: Hovedløs kritik fra KU-forskere

Det er en destruktiv og ubrugelig form for kritik, som to forskere fra Københavns Universitet har rejst af CBS-analysen om rammevilkår, mener projektets leder Torben Vagn Rasmussens, hvis faglige troværdighed forskerne også langer ud efter.

AF LASSE EGE PEDERSEN

■ Det faglige niveau og uafhængigheden af særinteresser er så tvivlsomt i CBS-analysen, at den ikke bør bruges i den faglige og politiske debat.

Sådan lyder den sønderfremmende kritik i denne uge af den analyse om landbrugets rammevilkår, som både Bæredygtigt Landbrug og Landbrug & Fødevarer tidligere ellers har betegnet som et redskab, de vil benytte sig af fremover i debatten om dansk landbrugs konkurrenceevne. Kritikken kommer fra to forskere fra IPBO på Københavns Universitet.

En rammevilkårsanalyse fra CBS har konkluderet, at danske landmænd har tabt milliarder som følge af danske regler i forhold til kolleger i nabolande. Analysen har dog fået kritik for ikke at nævne, at der er tilknytning til Bæredygtigt Landbrug i rapporten. Projektleder Torben Vagn Rasmussen kalder dog kritikken hovedløs. (Foto: Lasse Ege Pedersen)

og den afdøde CBS-professor Erik Johnsen, at løben til at få lavet en uvildig analyse af rammevilkår baseret på case-analyse opstod. Det skulle man dog bruge penge til, og i 2013 begyndte gruppen så at lode efter de penge.

Midler hos Promilleedigtfonden kan ikke søges af privatpersoner, så hvis man skulle gå den vej, var der behov for hjælp fra en organisation eller forening.

Arbejdet ligger hos CBS

- Vi ville helst have, at det var CBS, der fortsatte den analyse, som var startet af professor Erik Johnsen. Vi spurgte så forskellige steder i byen, blandt andet hos de store selskaber og Landbrug & Fødevarer. Men Landbrug & Fødevarer ville lave deres egen analyse, og de kom med deres naboejkanalyse omkring Årsskiftet i 2015.

- I mellemtiden havde Københavns Universitet ajourført deres tidligere analyse (fra 2012, red.), men de havde stadig konklusionen, at det var gæld og løn, der var problemet. Vi fortsatte derfor vores bestræbelser på at rejse nogle penge. Det lykkedes så via Bæredygtigt Landbrug, der også havde en interesse i at få et overblik over det her, siger Torben Vagn Rasmussen.

Han fortæller, at det var fordi CBS-professor Finn Østrup ved en anden lejlighed havde talt med Bæredygtigt Landbrugs formand Flemming Fugløde, at han blev opmærksom på, at Bæredygtigt Landbrug måske kunne hjælpe med finansiering af ramme-

Realkreditinstitutternes tab og nedskrivninger i alt, 2015

Kilde: Seges-analyse

I perioden 2007 – 2015 betalte heltidsbrugene alene 10 mia. kr. til realkreditinstitutterne i bidragssatser.

Tabet på landbrugserhvervet var i samme periode under 1 mia. kr.

MARKSNAK

10 SPØRSMÅL

til Charlotte Frimer Petersen

Charlotte Frimer Petersen er nu ikke »kun« sekretariatschef i Østlige Øers Landboforeninger, men er for nylig også blevet udnævnt til daglig leder af Roskilde Dyrskue.

L Spørgsmål stillet af
Jesper Hallgren

Hvornår: Sekretariatschef i Østlige Øers Landboforeninger og Roskilde Dyrskue

Bopæl: Osted

Fødselsdato: 31. januar 1968 (48 år)

Familieforhold: Den ældste i en søskendeflok på fire - har to søstre og en bror. Gift med Jørgen, der er selvstændig konsulent, og har sammen tre børn. Anne Sophie (22 år) læser til civilingeniør på DTU, Rebecca (20) går i 3.g på Roskilde Gymnasium og Kjartan (16) går i 9 klasse på Osted Friskole.

Hvor er du født og opvokset?

- I Tømmerup nær Kalundborg.

Hvad er din uddannelse?

- Bachelor i skovbrug, kandidatuddannelse i landskabsforvaltning. Efterfølgende to uddannelser fra Attractor – projektleder og systemisk leder.

Hvilke job har du haft gennem årene?

- Stort og småt i voksenlivet som blandt andet pædagogmedhjælper for handicappede børn, livredder i Holbæk Svømmehal, underviser på Idrættefterskolen Grønsund, assistent i

tøjforretning, skovarbejder og landbrugsmedhjælper på Skjoldenæsholm Gods og studievejleder på KVL. Ansat i Østlige Øers Landboforeninger siden 2007 og nu også leder af Roskilde Dyrskues sekretariat.

Hvilke fritidsinteresser har du?

- Interesser er der mange af, men fritiden er begrænset. Jeg er tidligere elitegymnast og forsøger at holde et vist niveau på et udtaget gymnastikhold. Ellers vandreture, fitness, god litteratur og min have. Jeg er også glad for at sejle i kajak om sommeren for alpinski i vinterperioden.

Hvad fortrækker du at se i tv?

- Jeg ser ufatteligt sjældent tv, så nyhederne prioriteres. Jeg ser også gerne danske sportsfolk i aktion eller en god serie som for eksempel House of Cards, Game of Thrones eller aktuelt Bedrag.

Hvordan slapper du bedst af?

- Sammen med familie og venner, ved udendørsaktiviteter, til en forrygende rockkoncert, i kajakken langs en dansk kyst og på terrassen ved vores grønlandske hytte med udsigt over Kangerlussuaq fjord og bjerglandskabet.

Hvilken person ville du helst møde – og hvorfor?

- Jeg ville gerne møde Puk Damsgård, som jeg synes er ufatteligt modig, dygtig og med høj integritet.

Hvor skal din næste rejse gå til?

- Til Frankrig – med ski under fødderne.

Hvad ville du gerne have vidst for 10 år siden?

- Hvis jeg må gå lidt længere tilbage, ville jeg for 20 år siden,

Charlotte Frimer Petersen fungerer fra kontoret på Fulbyvej i Sorø nu som sekretariatschef for både Østlige Øers Landboforeninger og Roskilde Dyrskue. Foto: Jesper Hallgren

da vi rejste til Mellemøsten i knap to år, gerne have vidst, at især Syrien skulle nydes og opleves endnu mere, end vi gjorde.

Hvad har din højeste prioritet det næste år?

- At vi har høj arbejdsglæde i sekretariatet, at få afsluttet projekter i vores hus og have og fortsat at nyde hver eneste dag, jeg får givet med dem, jeg holder af.

Landboforening advarer: Aftaler med Energinet.dk kan koste dyrt

Torben Hansen, formand for Geflon, advarer lodsejere på Stevns mod at skrive under på deklarationer fra det statsjede Energinet.dk i forbindelse med, at en 100 kilometer lang ledning skal gå gennem deres arealer. Ledningen skal fra 2022 forbinde Danmarks største havvindmøllepark på Kriegers Flak med elnettet. (Foto: Lasse Pedersen)

Landboforeningen Geflon er stærkt utilfreds med de aftaler, som det statsjede selskab Energinet.dk tilbyder lodsejere for at lade en 100 kilometer lang ledning gå igennem deres arealer hen til en kommende havvindmøllepark i Øresund. Selskabet forsvarer aftalerne.

AF LASSE EGE PEDERSEN

Landboforeningen Geflon advarer lodsejere mod at skrive under på deklarationer fra det statsjede Energinet.dk i forbindelse med anlæggelsen af en 100 kilometer lang ledning, der fra 2022 skal føre strøm ind i elnettet fra Danmarks største havvindmøllepark på Kriegers Flak.

I deklarationerne står der nemlig, at man fraviger »gæsteprincippet».

Det vil i denne sag betyde, at hvis det for en lodsejer af en eller anden grund i fremtiden bliver nødvendigt at flytte ledningen, så bliver det en særdeles bekostelig affære. Lodsejeren skal nemlig selv betale, når man fraviger »gæsteprincippet».

- Det koster op mod 20 millioner kroner at flytte en kilometer ledning, så det siger sig selv, at det kan betyde, at en landmand må gå fra hus og hjem, hvis det en dag bliver nød-

vendigt at flytte den. Det er vi nødt til at få styr på, siger Torben Hansen, formand for Geflon.

Store omkostninger

Ole D. Buhl, afdelingsleder, Energinet.dk afviser, at der er noget urimeligt i, at der i deklarationerne står, at gæsteprincippet bliver fraveget.

- Det er nogle meget store og dyre ledningsanlæg, som har stor betydning for forsynings sikkerheden i

Danmark. Og vi har nogle aftaleforpligtigelser, der gør, at vi ikke ønsker at arbejde med gæsteprincippet, som gør, at vi lige pludselig skal til at flytte vores ledning med meget store omkostninger til følge, siger han.

Cirka 300 lodsejere berøres af anlægsarbejdet.

Overdreven dansk nidkærhed svækker dansk fødevareresektor

EL 6/8-16

Vil vi overhovedet have et konkurrencedygtigt landbrug i Danmark, hvor kvaliteten er sat i højsædet?

LÆSERBREV

Af Jørn Dohrmann,
MEP, Dansk Folke-
parti

En første delrapport af et forskningsprojekt afslører, at rammevilkårene for dansk landbrug er langt hårdere end i vores nabolande. Det bliver beskrevet her på Landbrugnet.dk den 2.8. Det undrer mig desværre ikke, og der er for så vidt ingen overraskelsesmomenter i delrapporten. Det er noget, som landmændene hele tiden har vidst. Man behøver bare at kaste blikket på lande som Tyskland og Polen for at se,

hvordan EU's regler implementeres dér.

Normalt er det nemt at udpege EU som den store »skurk«, men i dette tilfælde er EU i grunden ret uskyldig. Det er derimod de danske lovgiveres og embedsmændenes fortolkninger af EU-direktiver, som kvæler den danske fødevareresektor og dermed koster i tusindvis af job. Tallene taler deres eget meget dystre sprog.

Nidkærhed

Årligt har en planteavlsejendom i gennemsnit mistet 473.000 kroner – og tallene for svineejendomme og malkekvægsejendomme er henholdsvis 936.000 kroner og 223.000. Det gælder blot i forhold til nabolande med de »næstringeste« rammevilkår. Tabet vil være langt større målt i forhold til EU-gennemsnittet.

Den danske nidkærhed har som nævnt ikke kun sat turbo

på gældsudviklingen i landbruget; den har også kostet i tusindvis af job i hele fødevareresektoren, ligesom den er medvirkende til at forstærke den negative befolkningspiral i de såkaldte udkantområder. Landbruget og fødevareresektoren i øvrigt har ganske enkelt fået et dårligt image, og hvem gider uddanne sig inden for områder med et dårligt image?

Det er en stor skam for Danmark, at vi gennem årtier har overimplementeret EU's lovgivning, og det må tilskrives den landbrugsfjendtlige holdning, som desværre træives i hovedstadens kontorer, hvor beslutningerne bliver truffet. Her ser man landbruget som en modstander i stedet for en medspiller, og i visse kredse har man indtryk af, at man helst så branchen helt nedlagt, hvilket vidner om en verdensfjern holdning, løstrevet fra enhver viden om, hvad fødevareresektoren bidra-

ger med til Danmark økonomisk.

Ja eller nej

Det er mit håb, at forskningsprojektet vil åbne øjnene de steder, hvor de hidtil har været lukkede. Ude på landet har vi vidst det længe.

Men nu vil denne viden forhåbentlig gøre sit indtog, hvor beslutningerne træffes, og spørgsmålet kan koges ned til dette:

Vil vi overhovedet have et konkurrencedygtigt landbrug i Danmark, hvor kvaliteten er sat i højsædet?

Hvis svaret er ja, så skal der handling på bordet. Så skal vi lette byrderne og standse den tåbelige nidkærhed, som truer med at kvæle branchen. Ellers afskaffer vi selv vore arbejdspladser.